
Deze aanvullende informatie is zoals aangeleverd door de auteurs; ze is niet inhoudelijk of taalkundig bewerkt door de redactie van het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*.

De NODO(K)-procedure: Voorgeschiedenis en stand van zaken

In 2009 wordt onder auspiciën van de KNMG een werkgroep ingericht om advies over de nog in te richten NODO-procedure uit te brengen, dit op verzoek van de minister van Justitie. In de werkgroep zijn alle betrokken medische beroepsgroepen vertegenwoordigd. De geadviseerde procedure is gericht op het achterhalen van de doodsoorzaak bij onverklaard en onverwacht overlijden en combineert doelstellingen van justitiële aard – namelijk opsporing van kindermishandeling – en doelstellingen van medische aard c.q. de volksgezondheid – namelijk het opsporen van congenitale ziekten en preventie van overlijden van minderjarigen.

Per 1 januari 2010 wordt de Wet op de Lijkbezorging (WLB) aangepast: een behandelend arts moet bij een overlijden van een minderjarige altijd overleg plegen met een gemeentelijk lijkschouwer (een forensisch arts). In de WLB wordt nu de mogelijkheid voor het opstarten van nader onderzoek naar de doodsoorzaak door de gemeentelijk lijkschouwer expliciet genoemd (artikel 10a). Hoewel de meldplicht direct ingaat, is de financiering voor NODO-onderzoek op dat moment nog niet geregeld.

In 2012 laat het Ministerie van Justitie vanwege de hoge kosten van het KNMG-model een alternatieve procedure voor het KNMG-model ontwikkelen, waarbij de NODO-procedure wordt uitgevoerd vanuit twee NODO-centra. Deze bevinden zich in Utrecht en Amsterdam.

Met ingang van 1 oktober 2012 wordt de NODO-procedure in deze twee centra uitgevoerd. De nieuwe procedure wordt geëvalueerd door Price Waterhouse Coopers. In het evaluatierapport wordt aangegeven dat de NODO-procedure effectief is in het achterhalen van de aard van het onverwachte en onverklaarde overlijden van minderjarigen. Fatale gevallen van kindermishandeling zijn in de eerste acht maanden waarin de NODO-procedure werd uitgevoerd echter niet opgespoord.

In december 2013 besluiten de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie per 1 januari 2014 te stoppen met de uitvoering van de NODO-procedure en de twee NODO-centra niet meer te financieren. De gekozen vorm van de NODO-procedure wordt als te arbeidsintensief en te duur geacht en er komt kritiek op het ‘hybride’ karakter van de procedure vanwege de combinatie van justitiële (opsporen kindermishandeling) en medische doelstellingen.

In 1 januari 2014 stopt de financiering voor NODO-onderzoek. De wettelijke plicht om na het overlijden van een minderjarige te overleggen met de gemeentelijk lijkschouwer blijft echter bestaan.

In augustus 2016 komt de subsidieregeling Nader Onderzoek naar de DoodsOorzaak van Kinderen (NODOK) beschikbaar voor alle Universitair Medisch Centra. De regeling vereist dat de onderzoeken voldoen aan de richtlijn zoals opgesteld door leden van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, het Forensisch Medisch Genootschap en andere relevante veldpartijen. Vergeleken met de oude NODO-procedure is de NODOK minder uitgebreid. Het opsporen van kindermishandeling wordt als doel losgelaten. Enige doel van de NODOK-regeling is nu ouders in staat te stellen te achterhalen waaraan hun kind is overleden.